

SKK-registrering av DCM-screeningsresultat

Bakgrund

Den ärftliga hjärtsjukdomen DCM drabbar dobermannrasen i stor utsträckning och är ett starkt hot mot rasens framtida hälsa. Vetenskapliga studier visar att förekomsten av DCM är så hög som 58 % vid sju års ålder hos europeiska dobermann. Förekomsten av DCM ökar dessutom, vilket tydligt framgår av statistik från försäkringsbolag.

Att välja bort sjuka djur från avel är en utmaning för uppfödare eftersom de flesta drabbade inte visar sjukdomstecken förrän mellan 5 och 7 års ålder. Vid denna ålder har hundar ofta redan använts i avel, framför allt tikar men även hanhundar. Av flera anledningar är det nödvändigt att använda djur yngre än 5-7 år i aveln, bl.a. för att fertiliteten (förmågan att fortplanta sig) försämras med stigande ålder.

En hjärtspecialist kan hitta de sjuka hundarna långt innan de visar sjukdomstecken som djurägaren kan se. Hjärtspecialisten kan upptäcka sjukliga förändringar i hjärtats dimensioner, styrka och/eller rytmrubbningar långt innan hjärtat hamnar i så kallad svikt (det är vid hjärtsvikt som sjukdomstecken blir uppenbara för djurägaren). Dessa undersökningar ger en god chans att göra ett avelsurval av friska hundar medan de ännu är i lämplig ålder. Tyvärr är inte metoden 100 % säker, endast vid obduktion där hjärtmuskeln undersöks i mikroskop kan man avgöra helt säkert huruvida hunden har sjukdomen eller inte. Precis som andra ärftliga defekter, som höftledsdysplasi, kan föräldrar som bedöms vara fria lämna sjuka avkomor.

Detta verktyg kan uppfödare använda för att minimera risker i aveln istället för att förkasta hela konceptet för att det inte är 100 % säkert.

Svenska dobermannklubben har de senaste åren arbetat med att hitta en tydlig strategi för att först och främst stoppa ökningen av DCM och på sikt få ner förekomsten av DCM till en acceptabel nivå. Ett samarbete har inletts med SKK's avelskommitté, med veterinärer och genetiskt sakkunniga, samt en veterinär från SLU som är professor i hjärtsjukdomar. Eftersom det idag saknas långsiktig registrering av sjuka individer och kullars utfall är det i dagsläget omöjligt att räkna ut ärftlighetsgrader eller att utfärda detaljerade avelsrekommendationer. Det kan komma i framtiden om registrering av sjuka och friska djur görs.

Som en början på en hållbar avelsstrategi har generella avelsrekommendationer införts. De är så pass grundläggande att de aldrig kommer att behöva tas bort utan när avelsstrategin utvecklas och vi vet mer om nedärvningen, behöver de bara kompletteras med tillägg.

Rekommendationer kring urval av avelsdjur ser idag ut så här:

- Vänta med avelsdebut tills efter tre års ålder hos tik och efter fem års ålder hos hanhund.
- Låt avelsdjur genomgå en hjärtundersökning hos rekommenderad hjärtspecialist, undersökningen utgörs av en ultraljudsundersökning tillsammans med 24-h EKG-

- registrering. Undersökningen ska göras inom ett år innan parning.
- Att göra en riskanalys för var enskild kombination som görs, där hundens ålder, kända DCM-fall och andra värdefulla eller icke önskvärda avelsegenskaper vägs in.
- Att undvika släktskapsparningar.

I dagsläget registreras undersökningsresultaten på dobermannklubbens hemsida.

Undersökningar godkända för registrering:

- Fullständigt ifyllda protokoll av rekommenderad hjärtspecialist. Om hunden visar sig ha DCM redan vid ultraljudsundersökningen så krävs inte 24 h EKG-undersökning för registrering, även om det för djurägaren och hundens behandlingsstrategi kan vara intressant.
- Hunden ska kunna identifieras och id-nummer ska kontrolleras av undersökande/ansvarig veterinär vilket ska noteras i protokollet.
- Djurägaren ska skriva under att resultatet får registreras och publiceras offentligt.
- Veterinären skickar in protokollet direkt till registrator i rasklubben när det är fullständigt. Detta för att säkerställa att protokoll blir inskickade, oavsett resultat.

Det förekommer ibland missförstånd kring diagnostiken av avelsdjur. En del avelshundar undersöks med ofullständiga metoder, alltså med enbart ett ultraljud eller enbart ett 24 h EKG. När endast en av metoderna används så missas ungefär hälften av de sjuka individerna, vilket framgår i exempelvis den mest kända studien om DCM hos dobermann (*Wess. Et al.*) Risken blir då ännu större att en till synes frisk hund, som egentligen är sjuk, används i avel. Ofullständig diagnostik hjälper föga när vi vill hitta friska individer att avla på. Men den kan förstås användas för att hitta sjuka individer för ren sjukdomsregistrering av icke avelsdjur, som ett komplement till avelsscreeningen. Därför är det fullt acceptabelt att sjuka djur som hittas med ofullständig diagnostik registreras.

Motivering

Utskottet för avel och hälsa anser att en central registrering i SKK av undersökningsresultat är viktig och motiverad av flera anledningar

- Bevarande av information. De rekommendationer som idag finns och den registrering som sker i rasklubben är helt beroende av enskilda personers ideella engagemang. Om dessa personer skulle avsluta sin medverkan i klubben är risken stor att avelsrekommendationer och registrering tas bort för att ingen vill ta tag i det.
-
- SKK är opartisk. Det är ofrånkomligt att aktiva medlemmar i rasklubbar också är uppfödare/valpköpare. Det leder lätt till grupperingar och osämja när det gäller känsliga frågor, som exempelvis registrering av sjukdomar. Att register istället förs i SKKs veterinära databas tar bort den laddningen.
-
- Statistik. SKKs statistikprogram lathunden är kopplat till SKKs veterinära databas. I framtiden skulle en kartläggning säkerligen vara lättare att genomföra med detta system än att någon ideellt engagerad person ska ta sig an uppgiften.
-
- Solidaritet. DCM-frågan är både komplex och känslig. Det går inte att komma ifrån att uppfattningarna är olika men alla bör acceptera att sjukdomen är ett rasproblem och inte enskilda uppfödarens problem. Om en uppfödare vill ta ansvar och låta undersöka sina djur bör det också registreras centralt, vilket visar att SKK fullt ut stödjer dobermannklubbens avelsstrategi mot DCM.

-
- 25 000 kr har tilldelats dobermannklubben från SKK's forsknings- och utvecklingsfond. Det kommer att finnas möjlighet att ansöka om ekonomiskt stöd vid obduktion av avelshundar i vissa fall. Statuter är under utveckling. Årligen ska rasklubben rapportera hur pengarna har använts och vad det har gett för information. Chanserna för ytterligare stöd i framtiden tror vi är större om rasklubben visar ett seriöst engagemang och vilja att ta tag i problemet efter de råd och rekommendationer som framtagits i samråd med just SKK.

Utskottet för avel och hälsa har efterfrågat ett beslut från SDK's huvudstyrelse i frågan om en ansökan om central registrering av screeningresultat. HS ville inte besluta i frågan utan hänsköt frågan till ett medlemsmöte. Därför lyfts frågan till SDK's medlemmar. HS beslutade att frågan skulle tas upp på medlemsmötet under riksläget. Tyvärr kommer ingen av oss i AU närvara på detta möte, men svarar gärna på frågor via mail ark@dobermannklubben.se eller i facebookgruppen "Svenska Dobermannklubben". AU har önskat att få lyfta frågan på ett möte där vi har möjlighet att närvara men har fått avslag av HS.

Förslag till beslut

- Registrering av DCM-screening ska föras i SKK's veterinära databas och därmed publiceras på SKK Hunddata och Avelsdata.
- Screeningen är fortsatt helt frivillig för uppfödare och andra hundägare
- Den centrala registreringen innebär inte några restriktioner för aveln

AU
Melissa Carlsson sk
Barbro Kamleitner
Madde Dahlgren